

HELI HILTUNEN

Luojan kiitos saan kohta melankoliani valmiiksi

29.10.–22.11.2020

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksgatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
Fax +358 (0)9 634 007
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
lä-su 12-16 lö-sö

Heli Hiltusen (s. 1960) näyttelyn teokset rakentavat reittejä menneen ja nykyisyyden välille. Ne toimivat vihjeinä katsojalle reitittämällä eräänlaista kartastoa ja tarjoamalla suuntia katsomiselle. Reitistä syntyvä totuus ei ole ehdoton, vaan siitä voi olla eri mieltä ja sen kanssa voi keskustella. Näyttelyn nimi *Luojan kiitos saan kohta melankoliani valmiiksi* on lause näytelmäkirjailijan Georg Büchnerin näytelmästä *Leonce ja Lena* vuodelta 1836 (suom. Eeva-Liisa Manner).

Näyttelyn laajin kokonaisuus sisältää 17 dioista vedostettua, kukka-aiheista teosta. Diojen englanninkielinen, taikalyhtyyn viittaava sana Magic Lantern Slides on kiehtova. Heli Hiltusen teoksissa kehyslaseihin serigrafialla painetut arkiset lauseet kohtaavat haaveita täynnä olevat kukka-aiheet. Hiltusen käyttämien materiaalien, kuten ostoslistojen, kirjeiden ja valokuvien, käsittely on oleellinen osa teosten sisältöä. Löydetyt materiaalit muistuttavat ajasta, joka kulkee omilla rattaillaan. Jäljelle jääneet fragmentit ja sanat järjestäytyvät uudelleen: toisen käsissä, uudessa elämässä. Vuosien saatossa sanat saattavat hävitä, unohtua tai järjestäytyä uusiksi kerroksiksi.

Puu materiaalina kulkee läpi näyttelyn teosten. Öljymaalauksissa on havaittavissa oksia, reittejä, jotka voisivat olla puussa elävien tuholaisten tekemiä. Puun avulla voi mitata aikaa. Se voimistuu kasvaessaan hontelosta rungosta, paksuksi tukkipuuksi. Kollaasissa *Tiedon portaat* oleva rintamamiestalo on myös rakennettu puusta. Valokuvassa ei ole ihmisiä, mutta siinä voi nähdä merkkejä sekä ihmisten läsnä- että poissaolosta. Joku on rakentanut talon ja asunut siinä. Talo on joskus täytynyt elämästä ja muuttunut hylätyksi näyttämöksi. Jäljelle ovat jääneet tikapuut, lapio ja ämpäri. Hiltunen on tehnyt kollaasista oman arkistonsa. Kuistin kaide on verhoiltu palkkakuiteilla. Lasin alle on säilötty dokumentteja, jotka kertovat elämästä ja siihen liittyvistä kohtaloista. Toiveikkuutta herättää piirustus, jossa linnut lentävät taivaalla ja niitä kohti kurottavat kukat.

Valokuvaparin *Pohjoinen ja Eteläinen pallonpuolisko* matonkuteista kerityt pallot viittaavat arkisiin toimiin. Mustina sykkyröinä ne loistavat pimeydessä niissä olevien valkoisten pisteidensä ansiosta. Voiko pisteiden nähdä muodostavan tähtikarttoja?

Hiltusen teokset tutkivat ihmisen mikrohistoriaa ja sitä, mitä meistä jää jäljelle. Jäljelle jäänyt materiaali saa myös pohtimaan, mitä aiemmin eläneistä ihmisistä lopulta tiesi. Käsiala ja oikeinkirjoitus saattavat paljastaa asioita esimerkiksi ajasta, jossa kirjoittaja eli, mutta ehkä myös hänen kohtalostaan ja yhteiskunnallisesta asemastaan. Vaikka sanat olisivat läheisten, jälkikäteen (ihmisen kuoltua) luettuina ne tuntuvat tuttuudessaankin uudella tavalla vierailta. Ihmiset ovat läsnä Hiltusen hienovaraisissa teoksissa, mutta he eivät esiinny niissä kasvoillaan. Puut talon ympärillä jatkavat kasvuaan. Oksat tihentyvät ja maisema muuttuu. Talon omistajuus on vaihtunut, mutta ajan muodostamat kerrokset elävät yhä.

Heli Hiltunen (s. 1960) valmistui Kuvataideakatemiasta vuonna 1990 ja on siitä lähtien pitänyt yksityisnäyttelyitä ja osallistunut yhteisnäyttelyihin niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Hänen teoksiaan on lukuisissa suomalaisissa ja pohjoismaisissa kokoelmissa mm. Kiasmassa, HAMissa, Saastamoisen ja Wihurin säätiöiden kokoelmissa, Niemistö-kokoelmassa sekä Sara Hildénin taidemuseossa.

Heli Hiltunen on saanut Ars Fennica -palkinnon vuonna 2001.

– Ulla-Maija Pitkänen

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksgatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

ANHAVA UNDERGROUND:

JUHANA MOISANDER

Pied Piper

29.10.– 22.11.2020

Juhana Moisanderin (s. 1977) teos *Pied Piper* on ihmisen käyttäytymistä tarkastelevan trilogian *Ethology of a Man* täydentävä kolmas osa. Sen päähenkilö on soittoonsa keskittyvä mies, joka eleillään kutsuu katsojaa jäämään paikoilleen ja tulkitsemaan hänen sisäistä maailmaansa. Hahmon yksinäisyys on hieman lamaanuttavaa, mutta samanaikaisesti vaikuttavaa.

Nimensä mukaisesti teos viittaa saksalaiseen kansansatuun, mutta siinä, missä Hamelnin kaupunkiin sijoittuvan sadun pillipiipari on pukeutunut värikkääseen ja ilottelevaan asuun, Moisanderin *Pied Piperin* vaatetus on harmaa ja muodollisen oloinen puku.

Pied Piperin soittimet, nokkahuilu – joka kasvaa nenästä – ja luuttu, ovat tyypillisiä barokille. Teoksen musiikki on muokattu barokkisäveltäjä Sylvius Leopold Weissin chaconnesta. Weiss tuli tunnetuksi erityisen taidokkaana luutunsoittajana. Barokin aikakaudelle tyypillinen rehevyys ja mahtailueisuus on Moisanderin käsittelyssä riisuttu minimiin, mutta dramaattinen vire on yhä aistittavissa.

Hahmo ilmaisee tunteitaan soittamansa luutun ja nenän tilalla roikkuvan nokkahuilun avulla. Hän käsittelee musiikin avulla omaa kärsimystään pääsemättä irti viihdyttäjän roolistaan. Nokkahuilunenenän pituus ei kasva, kuten Pinokkion nenä kasvoi. *Pied Piperin* soittaja tuntuu hallitsevan tilanteen, johon on joutunut. Alistuva olemus ja alaspäin luotu katse osoittavat katumusta. Hitaasti, melkein huomaamatta, hahmo alkaa liikkumaan takaperin, musiikki vääristyy ja hänen kätensä nousevat ylös. Mitä tapahtuu seuraavaksi? *Pied Piper* on jäänyt vangiksi itsensä pettämisen kierteeseen. Nykyajan pillipiiparissa elää edelleen kaksi puolta: auttamisen halu ja pettäminen. Moderni aika ei ole kulkenut kauas Hamelnin sijoittuvan kansansadun ajoista.

Juhana Moisander asuu ja työskentelee Karkkilassa. Hän valmistui kuvataiteen maisteriksi Taideteollisesta korkeakoulusta 2007. Juhana Moisanderin teoksia on nähty useissa kotimaisissa ja kansainvälisissä näyttelyissä. Edeltävät teokset sarjasta *Ethology of a Man* olivat nähtävillä Espoon modernin taiteen museossa EMMAssa ja Mäntän kuvataideviikoilla 2019. Moisanderin teoksia on edustettuina mm. Helsingin kaupungin taidemuseon HAMin, Espoon modernin taiteen museon EMMA:n ja Jenni ja Antti Wihurin Säätiön kokoelmissa. Keväällä 2020 Moisanderilta valmistui julkinen teos *Justitia* Lappeenrannan uuteen oikeustaloon valtion taideteostoimikunnan tilaamana

– Ulla-Maija Pitkänen